

No. 10104

Datum

Paraaf

Ingekomen

31 MEI 2011

Te behandelen

Aangehouden

Programma van Eisen**Locatie** Doesburg Gasthuishofje**Projectnaam** (Db-)GHH**Plaats binnen archeologisch proces**

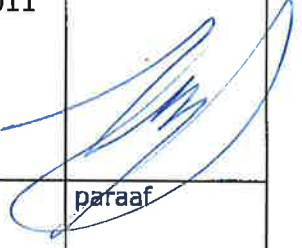
0 IVO – Proefsleuven (IVO-P)

0 IVO – Overig (IVO-O)

X Opgraven

0 Archeologische begeleiding (AB)

0 Archeologische begeleiding met beperkte verstoring (AB-bv)

OPSTELLER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
AUTEUR	Drs. H.A.C. Fermin (seniorarcheoloog) Gem. Zutphen, archeologie Postbus 41 7200 AA Zutphen 0575-587760 b.fermin@zutphen.nl	25-5-2011	
SENIOR KNA- ARCHEOLOG	Drs. K.C.J. van Straten	25-5-2011	
Senior KNA- archeoloog (controle/goedkeuring)	Gem. Zutphen, archeologie Drs. M. Groothedde Postbus 41 7200 AA Zutphen 0575-587760 m.groothedde@zutphen.nl	25-5-2011	
OPDRACHTGEVER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Stichting Gestichten van Weldadigheid, Dhr. J. Koers	- -2011	

Goedkeuring bevoegde overheid

	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
x Gemeente	Dhr. M. Lenselink	25-05-2011	
0 Provincie	Gem. Doesburg		
0 Rijk	Postbus 100		
0 Overig	6980 AC Doesburg 0313-481362 <u>marinus.lenselink@doesburg.nl</u>		

Programma van Eisen			
Locatie	Doesburg Gasthuishofje		
Projectnaam	(Db-)GHH		
Plaats binnen archeologisch proces			
0 IVO – Proefsleuven (IVO-P)			
0 IVO – Overig (IVO-O)			
X Opgraven			
0 Archeologische begeleiding (AB)			
0 Archeologische begeleiding met beperkte verstoring (AB-bv)			
OPSTELLER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
AUTEUR	Drs. H.A.C. Fermin (seniorarcheoloog) Gem. Zutphen, archeologie Postbus 41 7200 AA Zutphen 0575-587760 b.fermin@zutphen.nl	25-5-2011	
SENIOR KNA- ARCHEOLOG	Drs. K.C.J. van Straten	25-5-2011	
Senior KNA- archeoloog (controle/goedke uring)	Gem. Zutphen, archeologie Drs. M. Groothedde Postbus 41 7200 AA Zutphen 0575-587760 m.groothedde@zutphen.nl	25-5-2011	
OPDRACHTGEVE R	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Stichting Gestichten van Weldadigheid, Dhr. J. Koers	- -2011	
Goedkeuring bevoegde overheid			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
x Gemeente	Dhr. M. Lenselink	- -2011	
0 Provincie	Gem. Doesburg		
0 Rijk	Postbus 100		
0 Overig	6980 AC Doesburg 0313-481362 marinus.lenselink@doesburg.nl		

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED	3
HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK	4
HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK	5
HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING.....	6
HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING	8
HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN.....	9
HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING	11
HOOFDSTUK 8 DEPONERING	13
HOOFDSTUK 9 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN	14
HOOFDSTUK 10 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE ..	15
LITERATUUR EN BIJLAGEN	16

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED

Projectnaam	Gasthuishofje, code: (Db-)GHH
Provincie	Gelderland
Gemeente	Doesburg
Plaats	Doesburg
Toponiem	Gasthuishofje
Kaartbladnummer	40E
x,y-coördinaten	202.285 / 447.748 206.305 / 447.728 206.357 / 447.752 206.334 / 447.781
CMA/AMK-status	geen
Archis-monumentnummer	geen
Archis-waarnemingsnummer	Aan te vragen na gunning onderzoek.
Oppervlakte plangebied	Ca. 3000 m2
Oppervlakte onderzoeksgebied	Ca. 950 m2
Huidig grondgebruik	Bebouwing, speeltuin

HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

2.1 Aanleiding en motivering

De gestichten van Weldadigheid willen op deze plek in Doesburg nieuwe woningen met bijbehorende parkeerruimte realiseren. De realisatie van dit plan, sloop bestaande gebouwen en de bouw van de huizeninclusief funderingen, zullen in de bodem gaan roeren. Om te voorkomen dat de archeologische resten die hier in de bodem aanwezig zijn worden vernietigd moeten deze ex situ behouden worden.

HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

Soort onderzoek	Twee boringen
Uitvoerder	Gemeente Zutphen, sectie archeologie
Uitvoeringsperiode	26-1-2011
Rapportage	Intern
Vondsten/documentatie	Harenbergweg 1, 7204 KZ Zutphen

HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context

De vindplaats ligt midden in het oude centrum van Doesburg. De oorsprong van Doesburg is nog niet helemaal helder. Een eerste vermelding van Doesburg in een 9^e-eeuwse goederenlijst van Corvey (*Traditiones Corbeiensis*) is enigszins omstreden, bij een tweede uit 1025 (Werner oorkonde) is niet helemaal zeker of Doesburg aan de Oude IJssel of Doesburg op de Veluwe wordt bedoeld, al ligt de stad Doesburg het meest voor de hand. De eerste onomstreden oorkonde dateert uit 1228. Gelderse stadsrechten volgen in 1237. Archeologische aanwijzingen voor de stedelijke bewoning gaan tot nu toe inderdaad niet verder dan de vroege 13^e eeuw (Fermin, Groothedde & Harenberg 2007). Wel is het zo dat de mogelijkheid bestaat dat de term Doesburg eerder sloeg op het buurschap Beinum (D'Oezebrug), dat met de nieuwe stadsstichting inderdaad leegliep (Fermin & Van Straten 2010). De oudste bewoning in de huidige binnenstad die tot de stadsvorming van Doesburg zou leiden, moet mogelijk in de omgeving van de Paardenmarkt en Hogestraat, op het hoogste deel van het rivierduincomplex, gezocht worden (Fermin, H.A.C & M. Groothedde 2008).

In het centrum van Doesburg zijn wel prestedelijke resten aangetroffen uit de periode midden-bronstijd en ijzertijd, een huis uit de 5^e-6^e eeuw (beide Korte Koepoortstraat, Fermin & Groothedde 2008) en is bij het stadhuis een 9^e-eeuwse kogelpotscherf gevonden. De periode vóór de 13^e eeuw is archeologisch nog bijna niet bekend. Was hier al een permanent bewoonde nederzetting of gaat het om losse bewoningsfasen verspreid op het rivierduin?

4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)

De locatie bevindt zich op een relatief grote hoogte van het Doesburgse rivierduincomplex. Vlakbij de locatie, in de Hogestraat, werd in 1935 een urn met crematieresten aangetroffen (Harenberg 2008). In Archis wordt deze gedateerd in de late ijzertijd tot Romeinse tijd, maar de vorm (een *Schräghalsurn*) dateert de pot eerder in de vroege ijzertijd (800-500 v.Chr.). Urnenvelden hebben geen standaardgrootte, maar kunnen in theorie hectaren groot zijn. Omdat het aantal urnvondsten in Doesburg zich beperkt tot één is die kans echter zeer klein. Indien het urnenveld uitgebreid zou zijn, dan zouden vaker van dergelijke vondsten zijn gedaan.

We mogen dus aannemen dat ter plekke in ieder geval laatprehistorisch materiaal aanwezig is. Ook tegenover de onderzoekslocatie is ijzertijdmateriaal aangetroffen. Mogelijk is er –gezien de boerderij op de Korte Koepoortstraat –sprake van Merovingische bewoning. Of er ook Romeinse en Karolingische resten verwacht kunnen worden is niet bekend. Met zekerheid worden laatmiddeleeuwse en jongere vondsten verwacht.

4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

Een begrenzing van een eventueel urnenveld is niet te geven. Voor de late middeleeuwen geldt dat de hele historische binnenstad als vindplaats beschouwd mag worden (25 hectare bebouwde kom, meerdere honderden hectare incl. vestingsterreinen). Het op te graven deel beslaat ca. 950 m².

4.4 Structuren en sporen

Als er een urnenveld aanwezig is, dan bestaat dit uit kuiltjes met een urn met crematie en eventueel sporen van kringgreppels. Tevens moet rekening worden gehouden met jongere bijzettingen (midden- late ijzertijd) in de vorm van crematies. Late-ijzertijd-, Romeinse en vroegmiddeleeuwse sporen kunnen, indien aanwezig, verwacht worden in de vorm van paalsporen, (afval)kuilen, greppels en eventueel houten waterputten. Mogelijk is de oudste stedelijke bewoning in dit deel van de stad te verwachten. Sporen uit de volle middeleeuwen zijn niet uitgesloten. De aard van de sporen en structuren is vergelijkbaar met de voorgaande perioden. Voor de late middeleeuwen geldt dat er vooral ophogingslagen aanwezig zijn. In de 14^e eeuw wordt het stadsdeel rond de Paardenmarkt vermoedelijk opnieuw verkaveld na forse riviererosie aan de noordoostzijde van de stad. Het stratenplan dateert vanaf die tijd. Voor zover we weten

is het opgravingsgebied vanaf de 14^e eeuw achterterrein geweest. Hier kunnen ambachtelijke activiteiten, achterhuizen, afvalkuilen, verkavelingsstructuren, waterputten en beerputten veracht worden. Hetzelfde geldt voor de nieuwe tijd. Bovendien kunnen er kleine armenwoningen dan wel soldatenwoningen (garnizoen) worden aangetroffen. Begin 20^e eeuw bevindt zich direct ten zuiden (zuid en west van de speeltuin) een Gasthuis op deze locatie.

Door het relatieve extensieve gebruik van het binnenterrein en het feit dat het terrein enige malen is opgehoogd betekent dat prestedelijke en vroegstedelijke sporen goed behouden zullen zijn. Langs de straten is door de aanwezigheid van kelders en zware funderingen de prestedelijke ondergrond doorgaans veel meer verstoord.

4.5 Anorganische artefacten

Aardewerk, glas, metaal, steen (incl vuursteen), bouw materiaal zijn te verwachten.

4.6 Organische artefacten

Er zouden houten waterputten kunnen worden aangetroffen uit alle perioden, vooral de middeleeuwen. Hierin zijn organische artefacten aan te treffen. Ook bestaat de kans dat er leder, lederafval, bewerkt been of beenbewerksafval aanwezig is.

4.7 Archeozoölogische en botanische resten

Indien er sprake is van een urnenveld, dan zijn uiteraard verbrande menselijke resten te verwachten.

In principe kan dierlijk bot (vooral slacht- en consumptieafval) worden verwacht in middeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen en lagen. Ook dierbegravingen zijn niet uitzonderlijk. Houtskool zal aanwezig zijn. Verdere botanische resten zouden in een eventuele waterput te verwachten zijn.

4.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

Op grond van twee boringen (26-1-2011, terrein is nog deels bebouwd) is vast komen te staan dat zich vanaf ca. 26 cm onder het maaiveld een vrij homogeen donkerbruin grijs lemig zandpakket bevindt, dat waarschijnlijk laatmiddeleeuws is (de enige vondst was een stukje van een roodbakkende grape, op zich slechts summier te dateren). Op 125 cm onder het maaiveld begint een 25-30 cm dikke oude akkerlaag. De C-horizont bestaat uit lichtgeel-lichtgrijs relatief fijn gesorteerd zand, waarschijnlijk rivierduinzand.

4.9 Gaafheid en conservering

Te verwachten is dat eventuele archeologische resten nauwelijks verstoord zijn. De bodemverstorende acties in de afgelopen 200 jaar zijn zeer gering (alleen de bebouwing en sloop van het Elisabethsgasthuis en de bestaande bebouwing op het binnenterrein).

HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

5.1 Doelstelling

Doelstelling is het veilig stellen van archeologische informatie in de ondergrond voor deze door graafactiviteiten vernietigd wordt. Ook is het van belang deze informatie te ontsluiten.

5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders

Onderzoek naar grafvelden komt in de NoA aan de orde in hoofdstuk 17.2.4. Onderzoek naar urnenvelden in Oost Nederland is schaars. Veel kennis komt uit zeer verouderde onderzoeken.

Voor de protohistorie zijn vooral 20.2.1 en 20.2.9 van belang. Hoe past de locatie binnen de vroegmiddeleeuwse bewoningsdynamiek en wanneer is er sprake van nederzettingsfixatie. Wat is de reden voor de lokatiekeuze van de grafelijke stadsstichting in 1237. Gaat daar een stedelijke voorfase aan vooraf? Daarbij is een aansluitend thema de ruimtelijke ontwikkeling van de laatmiddeleeuwse stad (hfdst. 24.2.1)

5.3 Onderzoeksvragen

- Hoe valt de vindplaats binnen het geomorfologisch kader (paleo-reliëf) van Doesburg?
- Wat zijn de oudste aanwijzingen voor menselijke activiteit ter plekke?
- Wat is de aard en datering van de bewoningsfasen?
- Is er inderdaad sprake van een urnenveld?
- Wat is de datering van het urnenveld?
- In hoeverre wijkt het urnenveld af van urnenvelden in de nabije omgeving en Oost Nederland (vergelijk Zuid- en Noord-Nederland)?
- Nadere vragen ten aanzien van het urnenveld zijn vooral in de uitwerkingsfase in overleg met het bevoegd gezag te bepalen.
- Zijn er aanwijzingen voor bewoning of grondgebruik na de urnenveldentijd en voor de stadswording?
- In welke periode(n) is de akkerlaag gebruikt?
- Wat is er te zeggen over de donkere ophogingslaag: wat is de datering ervan, zijn er faseringen in te maken, is het duidelijk waar het gebruikte ophogingsmateriaal vandaan komt?
- Zijn er sporen en structuren uit de late middeleeuwen en later aanwezig, zo ja, hoe oud zijn ze en wat was hun functie?
- Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten?
- Zijn er aanwijzingen voor agrarisch gebruik (akkers, tuinen?)
- Zijn er aanwijzingen voor huisvesting van armen en soldaten op het binnenterrein?
- Zijn er gesloten vondstcomplexen (dumps, afvalkuilen, waterputten., beerputten etc) en uit welke periode dateren die?
- Wat vertellen de mobiele vondsten over de handelsstromen, gebruik binnen de huishoudens, materiele welvaart in relatie tot andere steden?
- Wat is er historisch bekend over de percelen (eigendomsgeschiedenis vanaf de late middeleeuwen)?
- Zijn de gesloten vondstcomplexen te verbinden aan historische huishoudens?
- Hoe moeten we de locatie zien binnen de stadsontwikkeling van Doesburg als geheel?

HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN

6.1 Methoden en technieken

Allen de te verstoren delen worden onderzocht. Het gaat om de bruto bouwput van de parkeerkelder, inclusief het deel van de inrit hiernaar toe dat onder het huidige maaiveld komt te liggen, de nieuwe woningen en de ondergrond van de te slopen huidige bebouwing.

Met behulp van een graafmachine wordt een eerste vlak aangelegd aan de bovenzijde van de donkere ophogingslaag (op ca. 25 – 40 cm diepte). Bij het aanleggen van het vlak wordt al het materiaal verzameld, waar mogelijk in zinnige eenheden (per spoor of sporencuster). Bij het opschaven van het vlak worden vondsten aan sporen toegeschreven. Het eerste vlak wordt gewaterpast en gedocumenteerd. Grondsporen in het vlak worden (mits analoog gedocumenteerd) in principe schaal 1:20 getekend. Dit geldt in ieder geval als er muurwerk wordt aangetroffen. Als blijkt dat er in dit vlak alleen weinig complexe, grotere sporen in geringe aantallen voorkomen, kan in samenspraak met het bevoegd gezag worden besloten over te gaan op schaal 1:50. Alle sporen worden gecoupeerd en afgewerkt. Coupetekeningen worden schaal 1:20 getekend en een representatief deel wordt gefotografeerd. Bij muurwerk worden de bouwnaden en versnijdingen getekend, alsmede representatieve delen van het metselverband (hoekoplossingen, bouwfaseringen). Bij de beschrijving ervan worden baksteenformaat, tienlagenmaat, metselverband, afwerking en hoogtematen van boven- en onderkant en versnijdingen genoteerd. Vondstmateriaal wordt zoveel mogelijk per beschreven eenheid verzameld. Eventuele diepe sporen worden in deze fase niet dieper gecoupeerd dan tot akkerlaagniveau.

Het tweede vlak wordt aangelegd op de oude akkerlaag. Naar verwachting kan dit vlak 1:50 worden getekend. Als de complexiteit en dichtheid echter hoog is, dan is schaal 1:20 gewenst.

Het derde vlak wordt aangelegd onder de akkerlaag, op de C-horizont. Sporen worden 1:50 gedocumenteerd, gecoupeerd en afgewerkt. Ook hier geldt de eventuele noodzaak om op 1:20 documenteren over te gaan.

Er wordt in elk geval één lengte- en één breedteprofiel gedocumenteerd langs de rand van de bouwput voor het totaaloverzicht van het terrein. Welke profielen dit precies worden hangt af van de situatie: in principe worden de twee meest intacte profielen gedocumenteerd (op schaal 1:20). Profielen worden na definitie van de diverse stratigrafische eenheden uitgetroffeld voor datering van deze eenheden.

Per werkput moet worden gezien of aanvullende profielen nodig zijn, bijvoorbeeld bij huisvloerstratigrafie, kelderdoorsneden, wal/grachtprofielen etc.

6.2 Strategie

Muren van de te slopen bebouwing worden gesloopt tot maximaal 40 cm onder het maaiveld. Eventuele dieper liggende muurresten worden ongemoeid gelaten en na documentatie en het verdiepen van het vlak verwijderd tijdens de opgraving.

De werkputten worden met een graafmachine uitgegraven onder leiding van een senior archeoloog met ruime stadskernervaring. Het gebied wordt in verband met omringende bebouwing in delen uitgegraven. De vrijgekomen grond wordt zo snel mogelijk afgevoerd. Idealitair worden zo groot mogelijke vlakken aangelegd om het overzicht optimaal te houden (denk aan huisplattegronden). De opgraving wordt verricht volgens de KNA normen (KNA3.2).

Na het documenteren van de archeologische waarden wordt de put vrijgegeven voor de bouw.

6.3 Structuren en grondsporen

Structuren sporen worden behandeld conform de vigerende KNA-richtlijnen (KNA3.2 zie o.a. kopje methoden en technieken).

6.4 Aardwetenschappelijk onderzoek

Behalve de documentatie van de opbouw van het terrein in een profieltekening en –foto's, is het nauwkeurig waterpassen van de schone ondergrond in het archeologische vlak van belang om deze te kunnen vergelijken met andere waarnemingen in Doesburg. Deze waarnemingen zijn a.h.w. puzzelstukjes om tot een totale reconstructie van het paleoreliëf van Doesburg te komen. De natuurlijke matrix wordt ook als grondspoor beschreven. De ondergrond wordt in de profielen gedocumenteerd tot enkele decimeters in de C-horizont. Plaatselijk wordt een diepere waarneming gedaan tot in de onderliggende natuurlijke lagen.

6.5 Anorganische artefacten

- Bij aanleg van het vlak wordt gebruik gemaakt van een metaaldetector voor het opsporen van metalen voorwerpen. De locatie van de gevonden objecten wordt per spoor of stratigrafische eenheid geadministreerd. Ook de stort wordt zo veel mogelijk met de detector afgezocht.
- Bij aanleg van het vlak wordt vondstmateriaal per stratigrafische eenheid of per spoor(vulling) verzameld.
- Bij het couperen worden vondsten per spoorvulling verzameld.
- Uit de profielen wordt vondstmateriaal verzameld per stratigrafische eenheid.
- Bij gesloten vondstcomplexen worden stratigrafisch alle vondsten verzameld.
- Indien aanwezig worden urnen zoveel mogelijk als grondblok geborgen, echter wel na vrijprepareren van een helft voor de foto / tekening.

6.6 Organische artefacten

Artefacten van organisch materiaal, bijvoorbeeld hout uit waterputten, worden na het verzamelen zodanig verpakt dat geen achteruitgang plaats vindt. Vervolgens worden ze zo spoedig mogelijk ter conservering naar een specialist gestuurd.

6.7 Archeozoölogische en -botanische resten

Idem. Verkoolde resten worden droog verpakt en bewaard. Niet verkoolde resten en grondmonsters worden vochtig verpakt tot verdere verwerking.

- uit relevante contexten, zoals waterputten, afvalkuilen, brandlagen worden monsters genomen voor archeo-botanisch onderzoek. Crematieresten worden in urn geborgen, of indien buiten een urn, verzameld in monsterzakken of kratten waarbij alle grond waar in potentie crematieresten in zitten wordt verzameld om later op een milimeterzeef te zeven. Dierlijk botmateriaal kan zonder speciale zorg worden verzameld, tenzij bewerkt.

6.8 Overige resten

Waarschijnlijk n.v.t. Indien toch aangetroffen moet er overlegd worden met het bevoegde gezag.

6.10 Dateringstechnieken

Bij crematies wordt het bot (en niet de houtskool) gedateerd met AMS (niet conventioneel om onnodig verlies van materiaal te voorkomen).

Over het algemeen levert aardewerk in middeleeuwse context vrij scherpe dateringen op. Aanvullende dateringen zijn dan slechts nodig als voldoende daterend vondstmateriaal ontbreekt en er ook geen andere mogelijkheden zijn om relevante sporen of structuren te dateren. Voor prehistorisch aardewerk is de dateerbaarheid beduidend minder, maar dat geldt ook voor de C14-dateringen van prehistorisch materiaal ten opzichte van middeleeuws materiaal. Indien er echter goed geconserveerde prehistorische resten aanwezig zijn die alleen grof te dateren zijn, dan is C14-onderzoek zeker te overwegen. Indien waterputten aanwezig zijn, dan is een dendrochronologische datering zeker aan te bevelen vanwege de grote nauwkeurigheid ervan.

6.11 Beperkingen

Er zijn geen bijzondere beperkingen bekend.

HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING

7.1 Structuren, grondsporen, vondstspreidingen

Structuren en grondsporen worden geanalyseerd. Deze analyse en de ruimtelijke spreiding ervan zijn duidelijk terug te vinden in de te maken rapportage. Hierbij dient ook ruime aandacht besteed te worden aan datering en aard van de sporen en structuren. De structuren worden zover mogelijk geïnterpreteerd naar analogie van en in vergelijking met andere sites in Oost-Nederlandse steden en sites op de Oost Nederlandse zandgronden. De Doesburgse onderzoeksrapportages (met name 3 en 6) kunnen daarbij als leidraad dienen.

7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens

Er worden geen aardwetenschappelijke situaties verwacht die wezenlijk afwijken van de directe omgeving. De verkregen gegevens kunnen door een senior archeoloog worden geïnterpreteerd en worden gekoppeld aan de reeds bekende data. Voor de diepere ondergrond van het Doesburgse rivierduin is een studie van Kim Cohen (Universiteit van Utrecht) voorhanden van de naburige locatie Korte Koepoortstraat (zie Fermin en Groothedde 2008).

7.3 Anorganische artefacten

In het rapport dienen die artefacten per context tot op subgroenniveau te worden beschreven, daarbij wordt vooral aandacht besteed aan de datering van de vondsten en vondstcomplexen met betrekking tot de datering en fasering van sporen en structuren alsmede aan de gesloten vondstcomplexen. Van de gesloten vondstcomplexen wordt een beschrijving gegeven van de inhoud en de interpretatie ervan.

Kwetsbare vondsten dienen zodanig te worden geconserveerd dat de toestand stabiel blijft.

Potprofielen worden zoveel mogelijk gereconstrueerd.

Alle vondsten, ook die gedeselecteerd worden, worden gedetermineerd in de Doesburgse gemeentelijke database onder de projectcode GHH. Deze is te gebruiken/verkrijgen via de depotbeheerder van de gemeente Doesburg: de gemeente Zutphen.

Tevens dienen alle vondsten geïnk te worden met de projectcode GHH en het vondstnummer waartoe deze behoren.

7.4 Organische artefacten

Idem. Zoologische vondsten worden op hoofdlijnen bekeken. Daarna beoordeelt het bevoegd gezag of een specialistische studie naar het zoologisch (en menselijk) materiaal nodig is. Dat zal vooral bij gesloten vondstcomplexen aan de orde zijn.

7.5 Archeozoölogische, fysisch antropologische en -botanische resten

Idem. Eventuele crematieresten worden onderzocht door een fysisch antropoloog.

Daarbij is er in elk geval aandacht voor minimum aantal individuen per graf, geslacht en leeftijd. Botanische monsters dienen te worden gewaardeerd voor zover dat noodzakelijk is voor het beantwoorden van de vraagstellingen. C14-monsters worden, in overleg met het bevoegd gezag, gedateerd voor zover dat nodig is voor het beantwoorden van de vraagstelling. Crematies moeten AMS worden gedateerd om verlies van te veel materiaal te voorkomen. Dendro-monsters worden gedateerd indien de structuur daarmee gedateerd wordt (geen hergebruikte resten, of resten zonder spintgrens).

7.6 Beeldrapportage

Alle vlakken en profielen alsmede relevante coupes worden vastgelegd op foto en getekend op millimeterpapier/folie conform KNA versie 3.2. De veldtekeningen worden geïnk volgens de gangbare norm bij de archeologische dienst van de gemeente Doesburg en Zutphen. Tijdens de bewerking van de veldtekeningen vindt een cross-over check plaats met de velddocumentatie op volledigheid en fouten. Tijdens de uitwerking worden uitwerkingstekeningen en voorwerpfoto's en tekeningen gemaakt voor zover dat nodig is om de vraagstellingen te beantwoorden en de argumentatie te onderbouwen.

De opgravings- en objectfoto's worden beschreven in de gemeentelijke database onder de projectcode GHH. Deze is te gebruiken/verkrijgen via de depotbeheerder van de gemeente Doesburg: de gemeente Zutphen.

7.7 Selectie materiaal

In principe worden alle vondsten verzameld, ook die bij de aanleg worden gevonden in bv. de bouwvoor, tenzij het duidelijk gaat om irrelevant 20^e eeuws materiaal. In de grondsporen wordt al het vondstmateriaal verzameld, tenzij het duidelijk om 20^e-eeuwse afvalkuilen gaat. In dat geval wordt alleen een selectie van het materiaal verzameld dat een duidelijke aanwijzing geeft over de datum van depositie.

Voorstellen voor deselectie na de opgraving worden in overleg met het bevoegd gezag besproken. Na goedkeuring kan het materiaal dat voor selectie in aanmerking komt, worden afgestoten.

7.8 Conservering materiaal

Kwetsbaar vondstmateriaal dient zodanig te worden geconserveerd dat de toestand stabiel blijft. Een voorstel voor de keuze van de te conserveren vondsten wordt door de projectleider in overleg met het bevoegd gezag tijdens de evaluatie bepaald.

Van alle geconserveerde objecten wordt een restauratieverslag bij de documentatie aangeleverd. Van gedeselecteerd metaal wordt de röntgenfoto bewaard en bijgeleverd.

HOOFDSTUK 8 DEPONERING

8.1 Eisen betreffende depot

Vondstmateriaal wordt na afloop van het onderzoek gedeponeerd in het gemeentelijk depot voor bodemvondsten van de gemeente Doesburg en Zutphen (Dieserstraat 11 te Zutphen). De richtlijnen voor het deponeren en bewaren zijn bij het bevoegd gezag (bij de gemeente Zutphen) op te vragen. De opgravingsdocumentatie dient aanvullend op de KNA, gedeponeerd te worden in het Regionaal Archief Zutphen (Spiegelstraat 13 te Zutphen), collectie archeologie, conform de eisen van de archiefwet op zuurvrij papier, naar de dossierindeling zoals gangbaar bij de archeologische dienst van de gemeente Doesburg en Zutphen.

8.2 Te leveren product

- Binnen twee weken na het afronden van het veldwerk wordt in overleg met het bevoegd gezag een selectie en evaluatierapport inclusief uitwerkingsplan gemaakt op grond van de voorlopige conclusies en aanbevelingen. Dit rapport volgt de in de gemeente Doesburg en Zutphen geldende uitwerkingsprotocollen.
- Het eindproduct is een basisrapport volgens KNA-specificatie OS 15, in de publicatiereeks Doesburgse Archeologische Publicaties (DAP). Deze rapportage moet aan de opmaaknormen van DAP 6 voldoen (Fermin & Van Straten 2010; exact gelijke opmaak van binnenwerk en kaft) en ook als pdf aangeleverd worden aan de gemeente. Deze pdf moet van de hoogst mogelijke kwaliteit zijn om als basis te kunnen dienen voor het digitaal printen van het boek in grote oplagen.
- De vondstdeterminatielijst, de vondstenlijst, sporenlijst, puttenlijst en fotolijst worden als bestanden digitaal bijgeleverd in pdf- en Microsoft Access formaat (versie 2007 of lager).
- Tevens worden de digitale of gedigitaliseerde veldtekeningen aangeleverd in Mapinfo 8.5 formaat (projectie: Non Earth meters). Ook wordt een digitaal punten bestand aangeleverd van de NAP-waardes van alle opgravingsvlakken, gesplitst per opgravingsvlak. Dit bestand dient ook in Mapinfo formaat (versie 8.5, projectie: Non Earth meters) te worden aangeleverd.
- Van het eindrapport worden drie exemplaren ter beschikking gesteld aan de opdrachtgever, vijf aan de gemeente Doesburg en de archeologische dienst van de gemeente Zutphen, de KB, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincie Gelderland dienen elk een exemplaar te krijgen.

HOOFDSTUK 9 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN

9.1 Personele randvoorwaarden

Het onderzoek moet verricht worden door een gecertificeerd archeologisch bedrijf of gemeente (in casu de gemeente Zutphen, met opgravingsbevoegdheid in gemeente Doesburg). Het onderzoek moet door een adequaat veldteam worden uitgevoerd, bestaande uit een senior KNA-archeoloog (voor de uitvoering van de KNA 3.2 vastgelegde handelingen), een KNA-archeoloog en een archeologisch assistent en vrijwilligers en amateurarcheologen. De senior-archeoloog is bij de aanleg van alle werkputten en alle vlakken (ook profielen) en de interpretatie hiervan aanwezig. De senior-archeoloog en KNA-archeoloog hebben aantoonbare ruime ervaring met stadsarcheologisch onderzoek en onderzoek in Oost Nederland. Zowel voor veldwerk als voor uitwerking, conservering en rapportage is de aanwezigheid van een projectleider (KNA- archeoloog) en specialisten met periode- / materiaal- / gebiedspecifieke kennis en/of ervaring vereist. De gemeente Doesburg vereist inhoudelijk toezicht, sturing en controle op de uitvoering van het veldwerk. De gemeente stelt hiertoe een inhoudelijk directievoerder aan.

9.2 Overlegmomenten

Twee maal per week wordt overleg gepleegd met het bevoegd gezag (de gemeentelijke directievoerder) gedurende de hele veldcampagne. Bij hele bijzondere vondsten die mogelijk meerwerk met zich meebrengen, wordt een extra overlegmoment ingelast.

9.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie

Voorafgaand aan het veldwerk worden werkafspraken gemaakt met de gemeentelijk inhoudelijke directievoerder, in casu de gemeentelijk archeoloog van Doesburg en Zutphen (namens bevoegd gezag).

- Tijdens het veldwerk worden de vorderingen (zowel inhoudelijk als wat betreft de werkzaamheden, resultaten en beperkingen) minimaal twee maal per week geëvalueerd ter plaatse van de opgraving met de gemeentelijk directievoerder of zijn plaatsvervanger.
- Aan het eind van het veldwerk wordt in overleg met de gemeentelijk directievoerder een plan opgesteld voor de uitwerking. Alleen afspraken en uitwerkingsonderdelen in afwijking van dit PVE worden op papier vastgelegd door de gemeentelijk directievoerder in overleg met de opdrachtgever.
- Wijzigingen t.o.v. dit PVE, voortkomend uit de veldresultaten, worden in overleg met het bevoegd gezag en de opdrachtgever doorgevoerd.
- Als de wijzigingen consequenties hebben voor de geraamde onderzoekskosten (meerwerk), dan wordt ook de opdrachtgever bij het overleg betrokken.

9.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen

n.v.t.

HOOFDSTUK 10 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE

10.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk

Alleen in overleg met bevoegd gezag. De uitvoerende partij dient hiervoor een concreet voorstel met redenen en wijzigingsvoorstellen in.

10.2 Belangrijke wijzigingen

Alleen in overleg met bevoegd gezag. De uitvoerende partij dient hiervoor een concreet voorstel met redenen en wijzigingsvoorstellen in.

10.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk

Alleen in overleg met bevoegd gezag. De uitvoerende partij dient hiervoor een concreet voorstel met redenen en wijzigingsvoorstellen in.

10.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering

Alleen in overleg met bevoegd gezag. De uitvoerende partij dient hiervoor een concreet voorstel met redenen en wijzigingsvoorstellen in.

LITERATUUR EN BIJLAGEN

Literatuur

Fermin, H.A.C & M. Groothedde 2008: Doesburg diachroon. Bewoningsgeschiedenis in de Korte Koepoortstraat te Doesburg van prehistorie tot heden. *Doesburgse Archeologische Publicaties* 3

Fermin, H.A.C., M. Groothedde & E.J. Harenberg 2007: Het convent van Maria op de Gracht. Archeologisch onderzoek in de kelder van het Arsenaal aan de Kloosterstraat 15 te Doesburg. *Doesburgse Archeologische Publicaties* 1

Fermin, H.A.C & K.C.J. van Straten 2010: De Agrarii milites van Beinum. Archeologisch onderzoek onder erva Tricht in Beinum (gem. Doesburg). *Doesburgse Archeologische Publicaties* 6

Harenberg, E.J. Archeologie in Doesburg. In: F. Haans: *Monumentengids Doesburg.*, Utrecht, p. 86-95

NoaA versie 1.0, Amersfoort.

Willemse, N.W. 2006: Gemeente Doesburg. Een archeologische beleidsadvieskaart voor de historische stad en buitengebied. RAAP-rapport 1163 , Amsterdam

Bijlagen

Figuur 1: Het op te graven gebied.

Figuur 1: Ligging van het op te graven gebied (groen omlijnd).

